

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nucleus Coppensteinus Conceptuum Prædicabilium In Dominicas Festaque omnia per Annum

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1624

De S. Nicolao Episcopo Et Confessore. Suppleuit Enucleator. Homo quidam peregre proficiscens, vocavit seruos suos & tradidit illis bona sua. Matt. 25.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51556](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51556)

nolite cor apponere. Nil in bono Episcopo desideratur, quod in S. Nicolao non fuerit eximium.

DE S. NICOLAO EPISCOPO
ET CONFESSORE.

Suppleuit Enucleator.

*Homo quidam peregre proficiens,
vocauit seruos suos & tradidit
illis bona sua. Matt. 25.*

GEN. 1. In principio creauit Deum celum & terram: & sua cuiq; dona ac munia assignauit. Caelo dedit luminaria; quae diuident diem, & noctem, & sint insignia, & tempora, & dies, & annos. Terrae dedit herbam, facientem semen: dedit & lignum, faciens fructum iuxta genus suum. Aquae dedit reptile & volatile: benedixitque eis dicens: replete & multiplicamini. Homini subiecit omnia: singulatim vero dedit Paradisum ut operaretur, & custodiret eum. Qui creata diuisit singula; singulis quoque indidit, quo lucrum ex sese multiplicationis proficeret. Ita dona dedit hominibus Idem: repetetque cum lucro: teste hic parabola, Diuoque Nicolao, seruo fideli, supra multa constituto.

Quare nos

II. De diuersitate donorum Dei generatim.

II. De eadem singulatim.

III. De talentis serui boni S. Nicolai.

IV. Quae miraculosa ipsi, aut ab ipso euenerint, seu lucra talenti.

V. De Patriarchicis S. Nicolai talentis.

VI. De Prophetis eiusdem talentis.

VII. De Apostolicis Viri sancti talentis.

VIII. De olei talento, S. Nicolai per oratio.

P A R S I.

De diuersitate donorum Dei generatim & datorum, & usurpatorum.

*Christus
est peregrinus
nobis,*

I. *H*omo peregre proficiens; ait Chry. ho. 53. Imperf. Est is qui celos sua vir-

tute triumphator ascendit. Ioan. 3. Nemo autem ascendit in caelum, nisi qui descendit de caelo; Filius hominis. 2. Et is hic peregrinus erat: Qualis euntibus in Emaus visus est. Vnde Ier. 1. Quare futurus es quasi colonus in terra, & quasi viator declinans ad manendum. 3. Nos quoque quia, 2. Cor. 5. Dum sumus in corpore, peregrinamur à Domino: ideo ipsum degere à nobis peregre arbitramur.

Interim ex dono ipsius, & arbitrio, 1. Corin. 12. Diuisiones gratiarum sunt. Et haec aequissimae; etsi non aequales. Nam, Ephes. 4. Vnicuique nostrum data est gratia, secundum mensuram donationis Christi.

1. Dedit ipse. Accipe à Domino, non furripe. Det ille tibi statum, opes, &c. non tute finge tibi. Hebr. 5. Nemo assumit sibi honorem; sed qui vocatur à Deo, tanquam Aaron. Ioan. 15. Non vos me elegistis; sed ego elegi vos; & posui ut eatis.

Deus quod dederit, id conuenit. 1. Quia, Eccles. 23. Oculi Domini multo plus lucidiores sunt super solem, circumspicientes omnes vias hominum. At vero, Prou. 14. & 16. est via, quae videtur homini iusta; nouissima autem eius ducunt ad mortem. Ideo in optio- ne omnis homo mendax fallitur: at solus Deus verax nec falli potest, nec fallere.

2. Quia quod dat Deus, id incrementat quoque, & fortunat in aduersis. Vt, Moyses elegit, Exod. 2. ideo & prosperauit. Secus, qui se ingerunt. Ose. 8. Ipsi regnauerunt, & non ex me: principes extiterunt, & non cognoui.

3. Ita decreuerat Deus liberare Israel per Machabaeos: quos & felicitauit. Ioseph & Azarias dixerunt: 1. Mach. 5. Faciamus & ipsi nobis nomen, & eamus, & pugnemus. &c. Sed fugati sunt cum plaga magna. Quia, Ipsi non erant de semine virorum illorum, per quos salus facta est. Non iis datum erat à Deo: sed ipsi arrogarant sibi.

Quare, qui suo arbitrio & auspicio magis, quam Dei vitam instituunt, aut aliud quid gerunt; iis Deus quasi subsanans

Nosque ab illo.

Ipsi quoque dare dona non nostrum eligere.

Quia scilicet dare conuenientia.

Et data sunt.

nans ait, q. Israelitis ad Baalim defeiscen-
tibus, & afflictis. Iud. 10. Ite, & inuocate
Deos quos elegistis: ipsi vos liberent in tempore
angustie.

*Deus est
iustus mu-
nerarius.* II. Dedit alii quinque, alii duo, alii vnum.
Nimirum, 1. Corinth. 12. Diuidens singulis,
prout vult. id est, iuste. 1. Nam velle nec ma-
lum, nec mare, potest Deus. A deo Ps. 18.
Iudicia Domini vera; iustificata in semetipsa, 2.
Quia dat ex gratia; non ex debito. Vnde
Isai. 45. Non potest lutum dicere figulo: qua-
re sic me fecisti? 3. Quia diuidit unicuique se-
cundum propriam virtutem. Quam?

*At homo
est varius
munerarius
doni.* An donorum naturalium; vt qui po-
tior est natura, fiat & potior in gratia? Ne-
gat S. Thomas hic. Sed secundum Cona-
tum in cooperando maiorem vnus quā
alterius: Et secundum electionem suam.
Eccl. 33. Quare dies diem superat, & lux lu-
cem, & ar nus annum; sol solem? A Domini scie-
tia separati sunt.

*Hoc, scit
Deus, ideo
parit.* Scit, quod vno talento dato bene, sis
vsurus male: quanto peius pluribus? Isa.
48. Scio, quia prauaricans prauaricaberis, &
transgressor ex vtero vocauit. Ideo dat v-
nū talentū solū. Quia si vnū abscondas, ex-
metu, scilicet; ergo tria magis abscon-
des; & maiorem damnationem acqui-
res. Quare prius esto super pauca fidelis; &
dein super multa constitueris. Mar. 25.

*Ex vsu do-
ni non ex
dono varie-
tas est in-
dicit.* Ita est: Ille plus habet; qui dato vtitur
melius; quamuis paruo: minus habet, qui
peius vtitur; quamuis magno: Et perin-
de multum habet, qui sic vno vtitur vti-
lius quinque talentis. Et Ita, 2. Corinth.
8. Qui multum; non abundauit; & qui mo-
dicum; non minorauit. Sicut, Exod. 16. Col-
legerunt alius plus, alius minus; & mensi sunt
ad mensuram Gomer, conatus cuiusq. Nec
qui plus collegerat, habuit amplius; nec, qui mi-
nus parauerat, reperit minus. Sed singuli,
iuxta id, quod comedere poterant (en cona-
tum) congregauerunt. Ita multum fecit,
multūq; vixit; nō qui diu; Sed qui bene,

sat diu, si sat bene. Sat multa, si sat multū.

III. Exemplo discite sapientiam: monet Sapi-
ens, Pron. 24. Epicteti Platonici, in Enchi-
ridio. cap. 2. ista philosophia est: Vita ho-
minis fabula est. In hac nihil inter est tua,
Regem agas Croesum, an Irum paupe-
rem: Hoc tua refert; vt personam quan-
cumque tandem, tueare bene. Nec la-
bores alienam assumere, sed agere tuam:
Ea dignior est persona, non quæ repræ-
sentatur; sed quæ digne agitur; serui fue-
rit seu morionis. Hoc gratior actio, quo
inferior persona; si bene sit acta: eoque
deterius vitium, quo dignius personæ of-
ficiū; si actione sit erratum.

Sic non minus habet meriti, qui mi-
nus accepit doni; sed qui accepto vtitur
industriæ, quamuis paruo, plus aufert
meriti. Quanti fuisset prodigo, Luc. 15. si
minus accepisset de patrimonio? Nō ac-
cipere satius est; quam deperdere; Mi-
serum fieri infelicius est; quam felicem
fuisse nunquam.

2. Aliud accipe ab Tempore. Seneca l.
5. Epist. 1. & 6. Omnia, inquit, mi Lucille, alie-
na sunt: Tempus tamen nostrum est. Si alia de-
ficient in vita; tempus tantum deficere non pōt.
Quocunq; ieris, tempus te sequitur. Sapiēter,
& vere. Nihil enim tam nostrum, quam tem-
pus: ait Cic. fit tamen, qui viuat diu; sed
male: & alius non diu; sed bene; Isne vi-
xisse censendus est: Quia male viuere, ait
Democrates, non est rā diu viuere; quam cito
mori. At hic sat vixit diu, quia sat bene.
Nā, Sap. 4. Consummatus in breui expleuit tē-
pora multa. Tempus talentum est: accepit
vnum & vno plus lucratus est, quam qui
quintuplo vixit diutius. Ideo placita Deo
erat anima eius: & propter hoc properauit edu-
cere illum de medio iniquitatum. Quare vt
non longitas vitæ, sed bonitas pensatur:
ita ne talentorum numerus, sed vsus
abs Deo ponderatur, & fedonatur.

3. Addo tertium ab diuitiis: Donum

Rr 3. ha Dei

hæ Dei sunt: daturq; maius huic, illi minus. Qui minus accepit; plus quandoque boni facit: & minus facit qui maius accepit. 1. Pater, *Luc. 21.* Vidua pauperula duo æra minuta obtulit; & plus tamen, quam cæteri principes opulenti. *Non quantum: sed ex quanto, æstimatur:* ait Aug. Affectum dederat, re maiorem.

2. Pater, Apostoli aiunt: *Mat. 19.* Ecce, nos reliquimus omnia. i. effectum pauca, vbi pauperes: at affectu omnia, vbi Apostoli. Vnde re curta sua plus lucrati sunt illius vsu bono; quam sua per ampla alii vsu minus bono. Hinc Tobias suadet iuniori. c. 4. *Si multum tibi fuerit, abundanter tribue: si exiguum; etiam exiguum Libenter impertiri stude.*

3. Pater alchimia vera quanti non est? Et merito. Nam metallū quoduis ad suā auri perfectionem arte mature facit; idque cito; Sic naturæ fert vsus; etsi perrarus, perque difficilis. Gratia vsus in spiritalibus talēis facilius est, frequentior, & felicius. Vnde *Eccl. 35.* Da Altissimo secundum datum eius, & in Bono Oculo adinventionem facito manuum tuarum: Quoniam Dominus retribuens est, & septies tantum reddet tibi. Non enim melior, cui plus datū: sed a quo donum est melius vsurpatum.

Quot, & quanti Diuo Nicolao præstiterunt opibus, honoribus, ingenio, sapientia, robore, forma, cæterisque donis corporis, ac animi; non tamen meritis? Discrimen autem attulit non talentorum munera; sed vsus.

PARS II.

De talentorum tripartitorum diuersitate singularim.

I. **V**ni dedit quinq; D. Th. in 25. *Matt. Ex Orige.* Id est, Super eminentem diuinorum scientiam. Alij duo. i. Intellectū, & voluntatem illustratam: vt sciat speculatiue, & velit practice. Alii vsu i.

Intellectum solum diuinorum; non affectum: vt cor apponat.

1. Donum quinq; talentorum est Scientia sanctorum, qua in omnib. viis diriguntur. Hæc specialis est in electos gratia. *Sapientia Diuinorum est specialis electorum.* 1. De qua *Psalm. 147.* Non fecit taliter omni nationi; & iudicia sua non manifestauit eis. Nā, ait *Orig.* Diuina eloquia, ac diuinorum cognitio talentum est, Fidelibus concessum, vt eo vitam æternam negotientur. 2. Breuius *Isaias, c. 23.* Diuitia salutis, sapientia. 3. Luculentius Sapiens, cap. 7. Infinitus enim thesaurus est hominibus; quo qui vsi sunt, participes facti sunt amicitia Dei; propter disciplina dona commendati. &c.

4. Plena exemplis scriptura, & vero Ecclesia est. *Dan. 1.* Dedit Deus pueris intelligentiam in omni scriptura, *Luc. ultimo.* Aperuit eis sensum, vt intelligerent Scripturas. *Et qualem Perfectam.*

2. Sed quorum præcipue Electorum donum hoc esse proprium censebimus? Paulus ait, *Hebr. 5.* Perfectorum autem est solidus cibus: Eorum qui pro ipsa consuetudine exercitatos habent sensus ad Discretionem Boni & mali. Quales Apostoli, & Ecclesiæ Doctores. Vnde *1. Cor. 2.* Sapientiam loquimur inter perfectos; quam nullus Principū huius mundi agnouit. *Eius sensus Dei.*

3. Eccundē hauritur ea? 2. *Ioan. 2.* Vnctio docet vos de omnibus. 1. Hæc *Sap. 20.* Dedit illi Scientiam sanctorum. *Luc. 21.* Dabo vobis os, & sapientiam, cui non poterunt resistere. 2. Hæc, *Apocal. 2.* Est calculus candidus: & nemo scit, nisi qui accipit. 3. Hæc docet intus; & dirigit foris. Expertus, qui ait: *Sapient. 13.* Et letatus sum in omnibus; quoniam antecedeat me ista Sapientia. Expertus *Dauid;* cui per *Nathan* Deus: 2. *Eius Vas, Reg. 7.* Fui tecum in omnibus, vbicunque ambulasti: fecique tibi nomen grande: iuxta nomen Magnorum, qui sunt in terra. *Et cormandā.*

4. Hæc datur quidem à Deo; sed inuitatur à nobis ac attrahitur. At quo magnete? Mundo corde inquam. *Matth. 5.* Beati

Beati mundo corde: quoniam ipsi Deum videbunt hic, 1. Cor. 13. Videmus Nunc per speculum. & in enigmate: Tunc autem facie ad faciem. Nunc cognosco ex parte; Tunc autem cognoscam sicut & cognitus sum. Præclara Augustinus. Dicit Gētilis Christiano: Ego ostēdo tibi Deum meum; quia solem vel lunam colo: ostende mihi Deum tuum. Ego, ait August. ostendam tibi Deum meum; sed videri non potest, nisi à mundo corde: Munda cor; & videbis. Hoc fac, & viues.

Altera explicatio facilior. II. Sed altiora hæc, obuia magis ista: Donum quinque talentorum quid si esse dixerim Donum Naturæ, Gratiæ, scientiæ, Potentiæ, Fortunæ? Quid si huc spectet scriptura, vbi talenta loquitur? Vt passim in lib. Paralip. 1. Talentum Auri, 1. Gratiæ nos ornantis. 2. Argenti, 1. Scientiæ nos sonoros ad Prædicandū reddentis. 3. Ferri, id est, potestatis coercentis improbos. 4. Aeris, id est, naturæ fusilis in omnem formam. 5. Et Zach. 5. talentum plumbi, id est, fortunæ seu diuitiarum, quæ mergent multos in interitum. 1. Tim. 6. Hæc inter varios variediuiduntur, & aliis alia; paucis omnia, singulis tamen quantum satis ad negotiandum profalure.

Tertia explicatio roborabilis. Rursus aliter Lopez. Talentum primum huic esse placet Corpus: Cuius lucrum est, 1. Thess. 5. Vt sciat vnusquisque vas suum possidere in sanctificatione, & honore; nō in passione desiderij: Vt caro spiritui subiiciatur. Alterum, est Anima cum potentiis. Tertium, Gratiæ baptismatis. Quartum, est Tempus; Vt. Galat. 6. Dum tempus habemus, operemur bonum ad omnes. Quare Prouerb. 5. Ne des alienis honorem tuum, & annos tuos crudeli, & gemas in nouissimis. Quintum, bona temporalia, quæ feminantur, vt inde spiritalia, æternæq; merentur.

Hæc, vt data sunt omnibus; sic & repetentur cū lucro. Malē ei, qui defode-

rit: peius illi, qui vane abusus; pessime, qui peruerse vsus his fuerit. Sed quia data ea sunt omnibus; ideo minus hæc explicatio cadit ad literam Euangelij, quæ ait: alii tradidit quinque: alii duo. Ad vsum tamen ac mores non incommode accidit. Sicut & illa Cæsarii Heisterbacensis, nuper à me primum ex M. S. in lucem emisit: autor, vt antiquitate bonus; ita nouitate editionis necdum fat notus.

Eius ista est expositio. Inter quinque ista: *Quarta moralis ratio vtilis.* talenta: ait, primum est visus: qui ad mensam dari debet luci causa. Mensa est conscientia seu intentio Huius, Luc. 11. Si oculus simplex fuerit; ne videat Vanitatem, & vt videat Bonum; totum corpus lucidum erit, id est, opus. Sed ad mensam conscientiæ necessē est a fideas, ad lucrum intentus, adque vsus. Quicquid mentem ad peccatum trahit, hoc resistendo animus in suum lucrum vertit, ait Cæsarius.

Alterum, est auditus. Claude ad malum. Nam Isa. 33. Qui obturat aures suas, ne audiat sanguinem, malum cum delectatione; & claudit oculos suos, ne videat malū, iste in excelsis habitabit. Aperi ad bonū, Psal. 77. Inclinate aurem vestram in verba oris mei, Nam, Luc. 11. Beati, qui audiunt verbum Dei, & custodiūt illud. Caute in hisce talēis negotiandum: Quia, Eccl. 1. Non satiatur oculus visu; nec auris auditu.

Tertium, Olfactus est. Huius lucrum est, claudi delicias. Quia Nahum 3. Inimicis tuis penduntur porte terræ tuæ; deuorabit ignis vestes tuas. In quæ verba S. Hieron. tom. 9. Obstruere nares; ne vnguentum a prima in effeminationem animæ odores suscipiant. At aperi eos in odorem vnguentorum Christi.

Quartum, est Gustus. In hoc vt lucrum, sic & damnum est multiplex: nisi ederis, vt viuas; sicut Socrates; non viuas vt edas. Nec enim regnum Dei est esca & p. 10. us. Rom. 14.

Quin-

Quintum, Tactus est. Huic dictum
puta: *Sustine & abstine*. Et lucro sat magno
ditatus erit.

III. Porro, *Alius* vero duo accepit: Quæ? Di-
uinorum intelligentiam & speculatiuâ,
ut sciat, & Practicam, ut velit. De his,
Eph. 1. *Det vobis Deus 1. Spiritum Sapientia, &*
revelationis, in agnitione eius, 2. illuminatos
oculos cordis vestri, id est, voluntatis: ut sci-
atis, quæ sit spes vocationis eius, & quæ diuitia
gloriæ hereditatis eius in Sanctis. 1. Ioan. 5.
Scimus, quoniam Filius Dei, 1. dedit nobis sen-
suum, ut cognoscamus verum Deum: 2. & Si-
mus in vero Filio eius. Dauid, Psal. 118. *De*
Primo, Meditator, speculatiue, in mandatis
tuis quæ dilexi. De secundo: Et leuavi, pra-
ctice, manus meas ad mandata tua, quæ dilexi.

In utroque negotiandum est. Quia,
Prou. 13. *Anima operantium impinguabitur*
bonis. Et, Sap. 3. *Bonorum laborum gloriosus*
est fructus. Necessa: Nam vel Paulus de se
Phil. 3. *Ego non arbitror me comprehendisse:*
sequor autem, si quo modo comprehendam. A-
poc. 22. *Qui enim iustus est, iustificetur ad-*
huc: Quia, datur Psal. 118. *Intellectus bonus*
omnibus facientibus eum. Ipse promisit: Ps.
118. *Intellectum tibi dabo, & instruam te:* Tu
tantum ora; Intellectum dā mihi, & viam
hucque ad labora. Caterum; *Benedicam*
Dominum, qui tribuit mihi intellectum: Item-
que tu mecum, lector optime.

Denique, *Alius* vero vnum: nimirum is.
Luc. 12. *Qui scit voluntatem Domini sui, &*
non facit: ideo Vapulabit multis, Hæc co-
gnitio est; at non exhibitio operis. Deut.
29. *Vos vidistis vniuersa, quæ fecit Dominus in*
Aegypto: Et non dedit vobis Dominus cor intel-
ligens, & oculos videntes, & aures, quæ possent
audire, usque in præsentem diem. De his Isai.
6. & Paulus Act. 28. *Aure audietis, & non*
intelligetis, videntes videbitis, & non perspicie-
tis. Incrassatum est enim cor populi huius, &
auribus grauitè audierunt. Hi videntes sunt
cæci; & sæpe duces cæcorum; bis mor-

tui, arboresque autumnales.

PARS III.

De talentis serui boni Sancti Nicolai.

I. *Ecce, serue bone!* Vere bonus S. Nico- Bonus fuit
ab gratia
Dei.
laus. Quia, ait Bernardus. *Electus ab*
vero, sanctus a puero, iuuenum gloria, se-
num reuerentia, sacerdotum honor, pontifi-
cum splendor. Nempe, Numer. 15. *Quem-*
cunque elegerit Dominus, ipse erit sanctus.
Ipse tradidit quinquè talenta: id est, Sapient.
10. *Dedit illi scientiam Sanctorum, honestauit*
illum in laboribus, & compleuit labores il-
lius. &c.

Ita cum S. Nicolaus cum Deo Cœpit;
Profecit; Perfecit Deus. Ecce porro Ta-
lenta data; redditaque Lucra Nicolai.

Cœpit: Ab incunabulis par Moyse. 2. Abna-
talibus
infantia.
Hunc fatalis necessitas, seu crudelitas
Pharaonis, fiscellæ inclusum in carcere
Nili exposuit: At visum pucellum & va-
gientem miserata filia regis, nutriendum
collocauit; ac demum adoptauit in locum
filij; vocauitque nomen eius Moyses, dicens: quia
de aquis tuli eum. Gen. 2.

1. Sanctus Nicolaus vero parentes na-
tura steriles nactus; at gratia fecundus
velut alter Samuel, precibus ab Deo im-
petratur donum sterilius. Qui datum si-
bi talentum filij ex eo continuo reddunt
Deo quintuplum, dicatum ipsi & obla-
tum. Quo felicior Moyse Nicolaus; qui
ab regis filia ignara matris, matri redde-
batur nutricandus; at Nicolaus Deo.

2. Quare id quoque velut per senten-
tiam pueri, Dum baptismo iustrandus
erat, magnum quid ex gestu prænun-
ciabat. Nam vi sua, vel diuina potius, sese in
genuscula surrigens, Deum velut adora-
re gestiebat; quem voce nondum pro-
ferre valebat. Specimen hoc, non obscu-
rum futuræ religionis omen ferebat. *Eu-*
ge, serue bone.

3. Nec minus illud. Pusillus, (cui fugere 3. Absti-
nentia.
viuere

viuere est,) quarta & sexta quaque feria semel tantum vbera sugere materna fuenit; nec id, nisi sole occiduo. Velut praesciens serpentem protoplastis in gula sinu & cunabulis imposuisse, vt in Deum essent contumaces: proinde sibi in vitæ limine cum veteratore quasi pugnantium ducebat.

Et in isto felicior Moysē Nicolaus. Is quoque lacte pastus ad paliter matrem tantum non pene expectorabat: 1. hic tactu suam pascebat magis ac roborabat.

2. Simul, quam ex ea pietatem imbibebat, gratia vultus & futuræ sanctimoniae eandem illi rursus maiorem afflabat.

3. Simul, quot guttas liquoris niuei papillis eliciebat, tot pietatis flumina exparabant inter fideles olim ex eo profundenda.

4. *Apugna & victoria de hyfe.* Ferunt Poetæ, Herculem, cum impundis iaceret infans, ab anguibz peti- tum fuisse. Perisset, vt in tali, obnoxia iniuriæ, ætacula: nisi tantus ille inde ab cunabulis fuisset, quantum esse oportebat eum, qui orbis monstra domiturus erat.

S. Nicolaus iam tum draconem septicipitem sibi adrepere sentiebat, & quia monstris conficiendis natus erat, vel in ipsis eunis cum eo Abstinentiæ armis depugnauit.

Nec arma posuit ea vnquam: nam in omni vita semel per diem tantum, & parce vescabatur. Puer autem è domo patria viam haud aliam nouisse proditur: nisi ad templum vnā, alteram ad scholas.

Ita Cæpit: Iam vt Profecit?

1. *Ab con- temtu opū amore Dei.* II. Moysen hisce prædicat Apostolus; Heb. 11. Fide Moyses grandis factus, negauit se esse filium filie Pharaonis: Magis eligens affligi cum populo Dei, quam temporalis peccati habere iucunditatem: Maiores diuitias aestimans thesauro Aegyptiorum, improprium Christi:

Sunt, qui tradunt, S. Gregorio teste, puel- lum Moysen impositum forte sibi à Pha- raonis filia diadema direptum capite rupisse, inque solum proiecisse. Masculum hoc, & plus quam virile in puero!

1. At virilior puer Nicolaus, relictas sibi paternas opes peropimas posthabens fieri maluit *Vir videns paupertatem*, quam *vir diuitiarum* patiarum. Quas inter egenos distribuit puer; vt thesaurum in cœ- lis haberet. Magna hic amor; & duplex: Paupertatis castæ; & Pauperum. Feliciter *Dispersit, dedit pauperibus*: idcirco iustitia eius manet in *saeculum saeculi*.

2. Nec tamen egebat: Quin, quo largie- batur plus; plus suppetebat. Vtque in sole *Amoreque fugientem* vmbra; sic opes respicientem, & dispergentem sua Nicolaum sequeba- tur rerum amplior copia. Vt etiam nocte intempesta, auri vi tanta per fenestram iniecta in domum viri; qui tres filias nu- biles prostituere decreuerat, victui quæ- ritando: istum scelere, & has dedecore liberaret. *Beatus vir, qui post aurum non abiit; Quis est hic, & laudabimus eum?* S. Nico- laus est.

III. Esto; defenderit Moyses ab latrun- culis filias Iethro. Nam, Exod. 2. Erant sa- cerdori Madian septem filiae, quæ veniebant ad *temporali commo- do* hauriendum aquam; & impletis canalibus ad aquare cupiebant greges Patris sui. Superue- nere pastores, & eiecunt eas: surrexitque Moy- ses, & defensis puellis ad aquauit oues earum. Nulla iactura pudicitiae puellarum: Nihil de suo eis contulit Moyses: Sed spe magis perfugij, aut præmij, aut matrimonij forte id præstitit. Tale nihil spectabat altior Nicolaus.

Scipio Maior Africanus, Carthagine Hispaniæ capta, ad maiorem Africæ *Nullaque respectu,* Carthaginem auspiciâ proferebat. Iam- *humano,* quæ obsides, Pœnis datos complures, & *vano.* receperat. In his iuuenis Victor con- spicatus virginem peruenustam, illustri

ss loco

loco inter Celtiberos natam, & nobilissimo gentis illius Indibili pridem deponatam, eidem tradidit eam intactam: aurum quoque in puellæ redemptionem oblatum, summæ dotis adiecit. Quo motus Indibilis, Celtiberorum animos Romanis applicauit, ut horum Amicitiam ultro expeterent. S. Nicolaus Scipione maior maius præstitit: non vanæ laudis gratia; non gratiæ hominum colligendæ: Sed virtutis amore, honore castimonie; gloriæ Dei; præmio salutis: Utque sese inter redemptores animarum assereret.

Admiretur Hippomenē fabulosā ventustas; quæ triū pomorū aureorum obiectu Athlantam, in stadio decurrentē à meta destinata sit remoratus. Admiranda magis, venerandaque Nicolai est prodigia, sui pietas: qui trium, non vnius, puellarum pronos in flagitium pedes ac animos, auri, non pomi, obiectu renouauit, inque sanctitatis scammate reposuit. Sed eum mox Deus in altius candelabrum posuit, electum miraculo, cunctisque præpositum Episcopum Miracensem.

PARS IV.

Quæ miraculosa ipsi, aut ab ipso euenere, velut in lucro ponenda.

I. *Supra multate constituam*: Hic, ut sis mihi Angelus Myrææ; & salus multorum: ibi, ut intres in gaudium meum. Nota est, diuino Moylis calculo facta electio in Ducem & sacerdotem populi: Exod. 3. Myrrhæ, metropoli Liciæ, decesserat Episcopus: Prouinciales Episcopi congregati, dum solliciti de Capite successuro inter sese quærunt diu, & frustra; ecce, vox demum cælo accidit: eum eligerent, qui postridie mane primus Ecclesiam iniret, vocabulo Nicolaum.

Creatur Episcopus miraculo:

Aduigilatur: & ipsus aduenit de more: Licet renitens, Episcopis sistitur; vngitur Episcopus. Felicitate!

1. Hoc auunculus quondam ipsius præuidit; cum in sacerdotem vngetur: *Nonum, exclamabat, terris solem oriri video.* Dixit: Gnatumque monasterio fratrum præfecit, quod ipse construxerat. 2. Istud illi Antiochiæ in templo præcanti vox lapsa per aures cælitus, ominabatur. Nicolae, aiebat, *ad mundi palam tibi redeundum est, si meam coronam expetis.* Nec mora; omiſſa patria, Myras abiit: huc eum, non suo consilio, sed ducente Deo, futuri ignarum. Multa prætereo. Episcopus neu quando non daret eleemosynas, exhausto ærario; mutuas alicunde sumit pecunias. 2. Ut orationes, ut lectiones, ut prædicationes, constanter obiret; nocturnas exigit assidue vigilas.

3. Ut hospitalitati, ut liberalitati res suppetere domi; sibi parsimoniam imperat, & inediam.

4. Ut ne cessit, ut ouium utilitati se totum impenderet; dies totos in seram usque noctem omnium accessibus & affatibus facilis & imperturbatus sedebat expositus.

5. Ut clinicis, infirmis, captis, moribundis, nusquam deesset; cum lobo, 29. oculis fuit cæco, & pes claudus; pater erat pauperum; & causam nesciebat, diligentissime inuestigabat: Conuertebat molas iniqui, & de dentibus illius auferebat prædā, ut Pastor bonus ouium, saluator omnium.

6. Ut absentibus in carcere positis adesset Tribunis tribus Constantini Magni, iamque imminuendis capite: ecce inuocatus ab his prece tacita, ipsius spiritu per noctem astat Imperatori; vultuque minaci exprobrat præcipitem mortis sententiam in innoxios: imperat in fontes restitui in pristinum. Dictum, factum.

Præfigit creatur uide:

Seriatim impendit prædicationes.

2. Oratio.

3. Prædicationes.

4. Officiis pastoralibus.

5. Afflictio.

6. Captiuitas.

Etum. Eum insuper longe positum Constantinus Magnus magno munere transmissio donat.

Et ab isto idem felicior est Moyses. Hic quidem percussus ab Aegypto Hebraeorum vindicabat sed necem necem tua Aegyptii, fabulo absconsi. At à scelere Imperatorem; à nece tribunos; à calumnia accusatos; à coepto male accusatores; ab errore ceteros, absoluit S. Nicolaus. Quid plura?

7. In mari periclitantibus.

Mari iactatis, iamque hauriendis absens vocatus ad est B. Nicolaus, Late celebris sanctitate & miraculis, vndas inter decumanus, oratur à periclitantibus. ferre opem. Et velut coelo lapsus, Ecce, Adsum; Dixit; disparuit: ad vocem illico tempestas desedit. Duxerit per vada sicca plebem Moyses, Exod. 14. Istas virga diuiserit vndas: At voce, at spiritu S. Nicolaus.

Nec semel, vt Moyses; verum saepius, hodieque vocatus patronus mari imperat ac ventis, tempestatesque serenat Testes, Psalm. 106. Qui descendunt mare in nauibus, facientes operationes in aquis multis: ipsi viderunt opera Domini Nicolai, & mirabilia eius in profundo. Dixit, S. Nicolaus, & stetit Spiritus procella: & statuit procellam eius in auram, & siluerunt fluctus eius. Et letati sunt qui siluerunt; & deduxit eos in portum voluntatis eorum. Nimirum, ita fueuerat viuus; iam Diuus quid se inuocantibus negaret?

3. Viuus olim peregrinabatur Ierosolymam: cooritur saeva tempestas: orat Nicolaus; & illam mox sedat. Excussus e malo nauram: obtritum lapsu & enectum è morte reuocat in vitam. Quid vltquam tale Moyses?

4. In nauim iam vela facturam dæmon quondam, specie foeminae, vas olei imposuerat; imposturae cunctis signaris. Prouectos in altum turbat, tardatque, ne quicquam omnia expertos. Vt deni-

que S. Nicolaum implorant; hic apparet; vas, ait, istud electum mergite. Fit: propereque ad eius templum adnauigant. Vere Sacerdos magnus, qui in dieb. placuit Deo, & monstra placuit. Cetera quid persequar?

III. Pro religione fortia egit, tulitque Moyses, & Sacra plebi Cleroque ordinavit ac sancit: S. Nicolaus Rex Sacrorum, lex & norma plebis, regula Cleri, murus omnium; qualia non pertulit? Licynius Imperator saeva in Christianos edixit? contradixit Nicolaus: in vincula & catenas raptus, negareque Christum iussus respuit, tyranni, mortisque contemtor.

Eductus è carcere post ab Constantino Magno, in Nicæna Synodo malleus extitit Arianorum. Quatiebatur ab Paganis, ab Arianis, à Meletianis: stabat vt Marpesia cautes: Assultate, inquit, furentes vnda; ferèdo vos vincat. Vincet Deus. Vicitque in hoc Sanctus Nicolaus.

Oratione idem quæ non mala vicit? Moyses, missio contra Amalecitas Iosue, cum Aarone in monte Hur passis ad Deum palmis dum orat; vincit populus Exod. 17. Idem, Exod. 31. iratam Numen, ne deleat gentem idolatricem deprecatur; Deumque precibus superat. S. Nicolaus, vt Onias, vt Ieremias alter erat, qui multum orabat pro populo, pro Ecclesia. Arium, Eusebium, impios Diuinitatis Christi hostes doctrina fregit, & predicatione quidem multum; at plurimum oratione prostravit.

Et ipse in oratione Deo spiritum reddidit ætate grauis, grauior sanctitate. Prius tamen decumbens, visis ad se venire angelis, Psalmum cœpit: In te Domine speraui. interque verba hæc: In manus tuas Domine commendo spiritum meum: cum Angelis in celos lætus euolauit: Corporis reliquias, oleo manantes, Deo miraculis plurimis glorificante.

ss 2 Moyfi,

8. Sacra obseruat, & seruatur contra Ethnicos.

Contra barbaros.

Oratione multus & potens est.

Orabitur, & ab eo ad Diuos.

Moyſi, Deut. 34. Sat eſſe debebat è mō-
te procul terram vidiffe promiſſam: in-
trare autem haud licuit: mortuusque eſt ibi:
Moyſes ſeruus Domini, in terra Moab iubente
Domino; & ſepeliuit eum; & nō cognouit homo
Sepulcrum eius. Nicolai vero tumulus fa-
cer ab extremis orbis oris hodieq; inuiſi-
tur pari & cum deuotione, & miraculo-
rum designatione. Sequentibus ſignis.

PARS III.

De Patriarchicis Sancti Nicolai talentis.

Ecce alia quinque ſuperlucratus ſum. Euge:
Supra multa te conſtituam. Ergone da-
bitur VLTTRA? Equidem iā vel præter-
iſſe me Herculis columnas rebar in ma-
ri laudum S. Nicolai. At quia cum vnus
ſolum Moyſis gratia hætenus, ipſum cō-
parauim; eiusque & talenta, & lucra demō-
ſtraui: ne quis ea hoſce, intra limites ſte-
tiſſe arbitretur; faciendum mihi duxi,
vt intelligatur; quod Dominus Eccl. 44.
Benedictionem omnium dedit illi. S. Nicolao.
Talentum autem tulit à Deo Patriarchica,
Prophetica, Apoſtolica.

Omninoſa
natiuitas
Iacobſa.

I. Primum eſt, naſcendi forma. In hac
par Iacobo: Gen. 25. Qui de vtero matris
egrediens tenebat manu plantam fratris
ſui Eſau: velut cum vſu rationis iam ſpe-
ius primogenituræ præriperet.

Omninoſa
interpretatio.

S. Nicolaus in lucem editus cum ab-
lueretur, in pedes ſeſe tantillus erexit;
omen conſtitutum in Fide contra hære-
ſes: Spe affectaturum cœleſtia: Charitate
in Deum, in proximum ſemper fere pro-
tum, pronoque paſſu ruiturum. Et par re-
ſpondit euentus.

Fare infantille; iſtane vox geſtus ere-
xit tui? Spes mea Deus, ab vberibus matris mea.
Pf. 21. Equidem ſic intelligo. An ideo te
ſurrigebās; quod iam tum intelligebas,
quia Deus, Ouid. 1. Metam.

O homini ſublime dedit; cœlumque tueri
Inſit, & erectos ad ſidera tollere vultus.

Pronaque cum ſpectent animalia cætera ter-
ram.

Dicam hic cum Boetio.

Hæc, (niſi terrenus male deſipis): admonet ſi-
gura:

Qui recto cœlum vultu petis, exeris que fron-
tem,

In ſublime ſeras animum quoque: ne graua-
ta peſſum.

Inferior ſidat mens corpore celiſus leuato.

Nam, ait Claudianus in raptu Proſerp. 3.

Quid mentem extraxiſſe polo, quid pro-
fuit altum.

Erexiſſe caput: pecudum ſi more pererres
Aſia?

Infantulus Nicolaus ſe ad imaginem
Dei creatum meminerat. Tu itaque, ait
Bernard. ſermon 14. O homo parum ne tibi
videtur iſtud, quia te fecit Deus? Cogita Qua-
lem te fecit: Illuſte ſtatio Nicolai vult ſub-
monitum.

Puritati
ta Not.

II. Secundum talentum erat vitæ pu-
ritas Nicolai. Par Noe: Genef. 6. qui erat
vir iuſtus, atque perfectus in generationibus ſuis:
cum Deo ambulauit: Ideo inuenit gratiam co-
ram Domino. quo nato dictum: Gen. 5. Iſte
conſolabitur nos ab operibus & laboribus ma-
nuum noſtrarum, in terra cui maledixit Do-
minus.

Singula hæc in S. Nicolao eximia. 1.
Iuſtus, infans ex baptiſmo, & præcoce ra-
tionis vſu: Puer vere purus ab inſtitutio-
ne parentum, magiſtroꝝ; ab exemplo
vſuque vitæ ſupra puerum. Adultior in
ſtatu ſeu laico, ſeu ſacerdotali, ſeu Pon-
tificali nullius non virtutis viuum exiſte-
bat exemplar; natus fictuſque ad beni-
gne cunctis faciendum. 2. Perfectus, in
Dei & Præceptis, & Conſiliis examuſſim
obſeruandis.

3. Cum Deo ambulauit, ſciens quod nul-
lus habitabit in tabernaculo Domini, niſi qui
ingreditur ſine macula, & operatur iuſtitiam:
quoad ſe, iuſte, quoad proximos, pie, quo-
ad

ad Deum, vivit in hoc seculo.

Quid quod vix dum natus suam vitam castimoniam ad parentes transfudisse videatur? Illis enim convenit, post susceptum S. Nicolaum, perpetuam castitatem ad invicem custodire. O Sanctum matrimonium! Sed rarum exemplum.

4. Terram vero, terrigenosque parumne ab caloribus suis consolatus est? Noe quidem per arcam in diluvio: Nicolaus vero plurimum in mari procelloso.

3. *Pietas Abraham.* III. Tertium talentum patriarchale Nicolai Pietatem dico. Hac alter erat Abraham; seu fidem spectes; seu obdientiam; seu patrie, cognatique sanguinis præ Deo pium contentum; seu hospitalitatem quæras, seu humanitatis officia; siue sacrificiorum sanctimoniam; siue partem aliam quamcumque pietatis in Deum, Diuosque coelites, servosque Dei. Singula non exequar: loquuntur ipsa. Dicere poterat cum Iob, quicquid cap. 31. secure de sese commemorat: in primis quod ab infanzia crevit mecum miseratione.

Imitanda: In quo intueare, quod imitere: Pretium erit operæ, & merces tua magna nimis, in vita; morte; post mortem. 1. In vita, peccatorum remissio. Nam, Luc. 11. Date elemosynam, & ecce omnia munda sunt vobis. Vnde Daniel, cap. 5. Nabuchodonosori; Peccata tua elemosynis redime. In morte; felix exitus. August. serm. 6. ad frat. in eremo. Amate, fratres, misericordiam; quia nunquam vidi piū hominem mala morte finire.

3. Post mortem; beatitas. Augustin. ibidem sermon. 64. Qui in presenti libenter opera pietatis exercet; post mortem multos habet intercessores. Impossibile est autem, ut preces multorum non exaudiantur. Vere Psalm. 111. Incundus homo, qui miseretur pauperi; & disponit sermones suos in iudicio extremo; ut dicere tunc possit: Psalm. 39. Non abscondi misericordiam tuam; & veritatem à consilio multa operum pietatis ex consilio Euan-

gelico præstitit. Et ideo Psalm. 39. tu Domine ne longi facias miserationes tuas à me.

IV. Quartum talentum patriarchale S. Nicolai, Amor est castitatis; Par Ioseph. Hic, Gen. 39. impudicitiae vim, Dormi mecum, vi pudicitiae excussit: Nā relicto palio, fugit. S. Nicolaus alienę castimonie conservator, suę maxime fuit, fugians procul ab igne, ab oculo Salient. Nec enim se fortiorcm Samfone, Davide sanctiorē, sapientiorcm duxit Salomone: quos Mulier decepit.

CAVE hic, si vnquam. 1. Nam Eccles. 13. Qui tetigerit picem, inquinabitur.

2. Proinde Eccles. 13. In medio mulierum noli commorari. De vestimentis enim procedit tineæ corrumpens integritatem; & a muliere iniquitas viri, suscitata concupiscentia sola; quam mulier benefaciens se prebendo concupiscenti.

3. Optime S. Hieronymus ad Rusticū monachum, Epist. 39. Matrem ita vide; ne per eam alias videre cogaris, quarum vultus cordi tuo inhaerant, & tacitum vivat sub peccatore vulnus. Ancillas; quæ illi in obsequio sunt; tibi scias esse in insidiis, Quia, quanto earum conditio vilior est, tāto facilius ruina imminet. Et Ioannes quidem Baptista sanctam matrem habuit, Pontificisque filius erat; & tamen nec matris affectu, nec patris opibus vincebatur, ut in domo parentum vivit cum periculo castitatis. 4. Consule exemplum in S. Grego. Dial. 1. 3. de Andrea Episcopo Nolano castissimo, & Sanctimoniali eius domesticæ, quæ molitus dæmon: ut incassum.

PARS VI.

De Prophetis Sancti Nicolai talentis.

I. Primum talentum est Curæ pastoralis constantia. De Moyse dixi, & docui: In ea par Ieremię S. Nicolaus: 1. Vocacione par: Ier. c. 1. Priusquam te formarem

1. Cura pastoralis Ieremiana.

ss. 3, in

In vtero, noui te: vt parentum precibus concipiendus donareris. Prophetam in gētibz dedi te, id est; prædicatorem. Quoniam ad omnia que mitti te, ibis: & vniuersa, quacūque mandauero tibi, loqueris. Dictum: factū.

2. Par persecutione. Ieremias, ca. 20. ab sacerdote Phasur percussus in neruum datur. c. 26. Conclamant in prophetatē sacerdotes. morte meriatur cap. 38. Regem Sedeciam orant: Rogamus, vt occidatur homo iste: in fontemque in lacum cœnosum demergūt. Paria Lycinius, Pagani, & hæretici in S. Nicolao designarunt: omnia, quod vnus maxime vita & doctrina sese inimicis crucis Christi obiectaret pro grege Christiano fidus Pastor. Dum denique pius Abdemelech quidam Locutus est ad regem Constantinum, dicens: Domine mi Rex, malefecerunt viri isti omnia, quecūque perpetrarunt contra Ieremiam Prophetam, seu S. Nicolaum. Sicque extrahitur e lacu Constantini iussu Nicolaus, redditurque Ecclesiæ.

2. Zelus
Helianus.

II. Secundum talentum est Zelus Dei. Par Helias: qui, 3 Reg. 18. interfecit omnes prophetas Baal, Deique cultum adauxit. S. Nicolaus fana & sacra Dianæ omnia in Episcopatu suo audacter evertit, excidit: Gentiles innumeros conuertit; fidelium mores formauit; firmavit fidem: hostesque Christi triumphauit: Sibi dictum hoc ratus, Prou. 6. *Discurrere festina, suscita amicum tuum.*

3. Liberalitas
Heliasana.

III. Tertium S. Nicolai donum erat largitas in egentes. Par Helisæo: qui, 4. Reg. 4. de panibus xx. hordeaceis viros paut centum. Quid S. Nicolaus? Sua ditio fame & annona diu laborabat; expenderat is omnia: Dei nutu forte naues frumentariæ portum intrant Miræensem; quæ Alexandriam tendebant. Frumentum nautas orat, spondens nihilo habituros minus vbi Alexandriam venissent. Mirum: at verum. Ex qualibet naue mo-

dios centum extrahit; nec tamen vel granum esse dentum videbatur: adeo mensuræ nautis adnumeratæ sibi constabant. Accessit, quod extractum triticum biennio toto Mirænsibus suffecit in victum.

Suppar in hoc seruatori, Ioan. 6. panibus quinque hordeaceis, piscibusque duobus 5000. hominum saturati; & rursum 4000. pascenti panibus septem. Matth. 8. Sed, August. hom. 32. *Miracula, quibus regit Deus mundum, assiduitate viluerunt. Matus quippe est gubernatio mundi; quam saturatio 5000. &c. Idem l. 10. Ciu. c. 12. Miracula visibiliū creaturarū videndi assiduitate viluerunt, Greg. Hom. 26. Ecce n. ex vno grano purissimi seminis arbor crescit ingentis magnitudinis.*

IV. Quartum talentum propheticum est subita eius translatio. Par in hac Abacuc; qui Dan. 14. momento fuit ex Iudæa translatus in Babylonem ad Danielelem in lacu leonum sedentem. At S. Nicolaus periclitantibus in mari procul absens inuocatus adest præsens seruator. Inuocatus Constantinopoli ab captiuis tribunis, inde Myræa adest, astatque Constantino ad vindictam insontum.

I. Nunc hæretice; & longas finge Cœlitibus aures, vt terricolæ exaudiant. Facile id viuo sancto mortali; & impossibile Diuo blateres immortalī.

Si de modo quæras: Hieronymus ad Vigilantium responderet: *Vel ipsæ adsunt animæ; Vel audiunt absentes: Vel, vt Augustino placet, absentes cognoscunt per homines tunc quotidie decedentes: Vel per Angelos astites nostros: Vel per Deum ipsis reuelantem immediate: Vel mediante per Angelos, Aut homines: aut aliter indicantem. Quid, quod in visione Dei, velut in speculo, res omnes humanas speculari queant? Quid, quod Deus, vt 1. Reg. 9. reuelauit auriculam Samuelis, Sic & Diuis reuelat.*

1. Elisæus, 4. Reg. 5. absens vidit, audiitque

4. Præsentia absentis
auxilium
trix.

Diuorum
mediū
exaudien-
do precis.

Exempla
facti.
que

que omnia Giezi cum Naaman dicta, factaque; quin & cogitata: Nonne, inquit, cor meum in presenti erat? 2. Qui Petrus, Act. 5. Anania & Saphyra fraudem absentium absens cognouit?

Bene igitur S. Greg. 1. Mor. cap. 2. Sancti interius, exteriusque sciendo diffusi sunt; quia ipsum scientia fontem contemplantur. Quid enim de his, que scienda sunt, nesciunt, qui scientiam omnia sciunt? D. Tho. p. 1. q. 2. a. 8. Quid est, quod non vident, qui videntem omnia vident?

3. Quis S. Stephano dedit oculos videnti tunc in coelis Iesum; idem & inde in terris dat aures audiendi humanas preces. Beza in 1. Ioa. c. 2. Sunt calites solliciti de laborantium fratrum salute, bene, suo nobis incomperito modo: Omni; fallum; aliquo; verum ais.

4. Ergo; premeris? Iob. 5. Ad aliquem sanctorum conuertere. 5. Ita, 2. Mach. 15. Ieremias, pridem vita perfunctus, sese in somnis Iudæ Machabæo stitit dicens: Accipe sanctum gladium munus à Deo, in quo deities aduersarios, populi mei. Quare ora cum Ecclesia Summe Dei Confessor Nicolæ, te venerantes protege: Namque credimus tuis precibus nos posse saluari.

PARS VII.

De Apostolicis S. Nicolai talentis.

1. Ieiunii
obseruatio.

Primum talentum Apostolicum S. Nicolai erat, Ieiunii obseruatio. Maior in hoc Iacobo minore est. Hic fertur sibi ieiunium imperasse, dum sepultum vidisset rediuiui resurrexisse. Vidit; & comedit. De S. Nicolao canit Ecclesia: B. Nicolaus adhuc paruulus multo ieiunio mace-
rabat corpus. Puer hic surget in iudicium contra viros multos ventricolas. Ideo Thre. 3. Bonum erit viro, cum portauerit iugum Domini ab adolescentia sua.

2. Fidei
propugnatio.

Secundum, est, Fidei defensio. Suppar in hoc S. Paulo. Qui, tametsi, 1. Cor. 15.

fuerit minimus Apostolorum vocatione; prædicatione tamen abundantius omnibus laborauit. S. Nicolaus acerrimus hæreticorum insectator, ut lupos indagabat: At illi, Act. 6. non poterant resistere sapientia & spiritui, qui loquebatur: sed stupebant omnes, qui eum audiebant. Impletum in eo istud, Luc. 21. Dabo vobis os & sapientiam, cui non poterunt resistere, aut contradicere aduersarij.

Prodit S. Anton. par. 2. tit. 10. c. 3. §. 5. In Nycæna Synodo Nicolaum Ario dicenti Filium Patre, S. Spiritum utroque minorem; alapam inflixisse. Ideoque priuatum ad tempus mitra. Hinc pingitur cum mitra pone pedes, capite nudus. Sed peccauit in hoc, ut Petrus aurem Malcho refecans: quia absque autoritate iudicis. Alioquin Bonum factum vtrumque. Sed, ait historia, non sermone maior, quam opere: sed maxime assiduus ad Deum precibus contra Arianos pugnavit.

Tertium est, Miraculorum operatio. 3. Miraculorum operatio. Suppar in hac S. Petro: de quo Act. 5. Ponebantur infirmi in vicis & plateis, cum lectulis, & grabatis, ut saltem umbra illius obumbraret quenquam illorum, & liberarentur. De S. Nicolao Ecclesia in Collecta ait, quod de nullo Sanctorum: Quem innumeris decorasti miraculis: Nequedum decorare defecit. Non fecit taliter omni nationi.

Quartum, est, sepulcri priuilegium. Si. 4. Sepulcri oleiferum. milis in hoc S. Ioanni Euangelistæ: Quod illic, ait S. Isidorus, terra, sensim ab imo scatueriens, ad superficiem sepulcri conscendat; & quasi flatu quiescentis deorsum, ad superiora puluis bulliat. Hunc mannae similem ferunt alij: At de B. Nicolao canit Ecclesia: Ex eius tumba marmorea sacrum resudat oleum; quo linci sanantur cæci, surdis auditus redditur; & debilis quisque sospes regreditur. Et hodieque Cateruatim ruunt populi cernere cupientes, quæ pereunt sunt mirabilia.

Da Diue, ut fluat in nos oleum misericordiae de Petra, 1. Cor. 10. Petra autem erat Christus

Christus. Sic hanc expertus Iob ait; cap. 31.
petra fundebat mihi riuos olei.

PARS VIII.

De olei talento S. Nicolai Peroratio.

Iustus pene incomparabiliter fuit. **I** Si vere Sapiens, Prou. 21. *Thesaurus desiderabilis, & oleum in tabernaculo Iusti:* iam hoc de S. Nicolao verissimum est. Adeo, Psal. 20. *Præuenisti eum, Domine, in benedictionibus dulcedinis.* Ut pene fas sit de eo dicere; Eccles. 44. *Non estinuentus similis illi, qui conseruaret legem Excelsi.* 1. Sanctificatus ab vberibus matris, dicere poterat, Psal. 21. *Spes mea ab vberibus matris meae: in Te confirmatus sum ex utero.* 2. In peluio primi lauacri prodigium dedit firmitatis erectæ, nunquam casuræ. Proinde, Deut. 33. *Sicut dies iuuentutis tuæ, sic senectus tua.* Quippe Homo sensatus in sapientia manet, sicut sol.

3. In sui mortificatione. Vere igitur Iustus erat, iuxta tres Iustitiæ partes apud Aug. lib. de perfectione Iustitiæ. 1. Iustus ab Pœnitentia, erga sese; ut ab ortu suo ieiunator. Thre. 4. *Si bonum viro, cum portauerit iugum ab adolescentia sua: quanto melius, si ab infantia?* Adde quod vere cum Apostolo poterat gloriari: 1. Cor. 9. *Ego castigo corpus meum, & in seruitutem redigo: idque in omni vita sua.*

2. In orationibus. 2. Iustus erat ab oratione in ordine ad Deum: adeo aut cubile in abscondito, aut limina templi gratia precum terebat assidens. Audiens Consilii, Luc. 18. *Quia oportet semper orare, & non deficere.*

3. In charitate. 3. Iustus erat charitate erga proximum. Et hic est *Thesaurus desiderabilis, & oleum in tabernaculo Iusti.* Erat illi sapientia, quæ infinitus *Thesaurus* est hominibus: Sap. 7. Erat virginitas: aliaque innumera: at maior horum charitas, quæ nunquam excidit. Quam nec fures furantur, nec tinea rodit. Matth. 6.

Misericordia visus ei est.

II. Oleum in tabernaculo Iusti Nicolai Charitas est, sepulcro etiamnum id ex-

sudante & testante Misericordiam facti.

1. Quia oleum cunctis supernatat liquoribus: ita Charitatem vocat Apostolus, 1. Cor. 12. *excellentiorem viam:* & cap. 13. *maiolem fide, & spe.* De misericordia vero Iacob 2. *quod superexaltat iudicium:* ut ad remittendum culpam & pœnam via altiore procedat, quam humanitus capi queat. Vel ut Græci legunt: *Superexaltat iudicio:* ut victor victo affolet: adeo iudicium triumphat misericordia.

2. Quia ut oleum penetrans emollit rigida: Sic cœlum, & pectus Dei effringit misericordia. 1. Eccles. 29. *Concludit eleemosynam in sinu pauperis; & hac exorabit pro te ab omni malo.* Eleemosyna viri, quasi sacculus cum ipso: & gratiam hominis, quasi pupillam conseruabit. 2. Ea cor inimici emollit, ut ea fit illi velut, Rom. 12. *Carbones ignis super caput illius.* 3. Ea danti cor impenitens emollit ad resipiscentiam. Tob. 4. *Eleemosyna ab omni peccato, & morte liberat; & non patitur animam ire in tenebras.* Eccles. 29. *Super sensum potentis, & super lanceam, aduersus inimicum tuum pugnabit.*

Hoc oleum S. Nicolaus, ut Iacob, Gen. 29. effudit super petram Christum vinctum; etiam sic ab eo vnctiorem.

1. Ideo meruisti; quod, Eccl. 9. *Oleum de capite suo non deficiat, viui in terris; in cælis Diui; in tumulo sepulti.*

2. Ideo in habitaculo beatitudinis oleo perpetue incunditatis exundat: Iuxta Isa. 61. *Dabo eis coronam procinere, pœnitentiæ; oleum gaudij pro luctu, pallium laudis pro spiritu meroris: id est, vestem nuptialem in patria, quæ respondeat illi in via Charitati.*

3. Sic visi Ioanni, Apoc. 7. *Amicti stolis albis, & palmæ in manibus eorum.* Inter quos S. Nicolae, ora pro nobis.